

Aan de leden van de gemeenteraad

ambtenaar : Hr. M. van der Valk
doorkiesnr : 0180 451 548
fax :
email : info@ridderkerk.nl
bijlage(n) : 3

uw brief d.d. :
uw kenmerk :
ons kenmerk : RU11/09057

Ridderkerk, 9 december 2011

Onderwerp: Uitvoering decentralisaties Regeerakkoord

Geachte leden van de raad,

Sinds het VNG congres van 8 juni, waar het bestuursakkoord tussen Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Interprovinciaal Overleg (IPO), Unie van Waterschappen (UvW) en het Rijk op één punt na min of meer is aangenomen, zijn gemeenten in het hele land verder gegaan met de consequenties van dit bestuursakkoord. Minister Donner heeft middels de bijlagen bij de aanbiedingsbrief Bestuursafspraken 2011-2015, d.d. 2 september 2011, de Tweede Kamer geïnformeerd over het pakket van afspraken waarmee eerder genoemde partijen de decentralisaties uit gaan werken. De drie decentralisaties die vanuit het Regeerakkoord zijn overgebracht naar de Bestuursafspraken 2011-2015 zijn de Wet werken naar vermogen, Begeleiding AWBZ en de Jeugdzorg. Opgemerkt moet worden dat de wet Werken naar vermogen vorm zal krijgen in het proces van wetgeving tussen kabinet en Staten Generaal. De VNG zal een lobby voeren richting kabinet en Tweede Kamer in de geest van het besluit op het VNG - congres van 8 juni 2011.

De BAR gemeenten grijpen de decentralisaties aan om gezamenlijk deze veranderingen aan te pakken. De gemeenten zijn in BAR verband de afgelopen maanden bezig geweest met de vertaling van de drie decentralisaties naar de lokale situatie. Bij de aanpak wordt breed gekeken, waarbij een integrale benadering de basis vormt. De integrale benadering houdt wel in dat de decentralisaties, gezien hun omvang en onderwerp, verder worden uitgewerkt in drie projectgroepen, waarbij integraliteit wordt gewaarborgd door de nauwe afstemming tussen de projectleiders en sturing binnen de BAR samenwerking.

Grondgedachte Bestuursafspraken 2011 -2015

Het Rijk werkt aan een compacte en slagvaardige overheid. Er moet voldoende bestuurskracht zijn en nauw worden samengewerkt met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Gemeenten zijn de eerste overheid, de bestuurslaag die het dichtst bij de burger staat. Effectiviteit, efficiëntie en legitimiteit van intergemeentelijke samenwerking worden versterkt. De grote lijnen van het

bestuursakkoord, relevant voor de gemeente, betreffen de ontwikkeling van het gemeentefonds, de doelstellingen op het gebied van dienstverlening en de grote decentralisaties.

Decentralisaties

De decentralisaties betekenen een grotere verantwoordelijkheid voor gemeenten. Dit kan niet altijd binnen de gemeenten worden belegd. Om de uitvoering te waarborgen is op een aantal onderdelen bovenlokale samenwerking noodzakelijk. Voor Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk is de samenwerking in BAR-verband het platform om die samenwerking gestalte te geven.

Werken naar vermogen (WWNV)

De WWNV wordt ingevoerd per 1 januari 2013. De nieuwe wet wordt een brede voorziening met zoveel mogelijk gelijke rechten, plichten en arbeidsmarktkansen voor mensen met arbeidsvermogen die nu nog gebruik maken van de verschillende regimes van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wet Wajong), Wet werk en bijstand (WWB)/Wet investeren in jongeren (WIJ).

Het Rijk wil gemeenten en hun bestuurders ondersteunen bij het herstructureren van de sociale werkvoorziening. Om de transitieperiode te overbruggen zal een herstructureringsfaciliteit Sociale werkvoorziening worden gecreëerd. Het doel van de zogenoemde herstructureringsfaciliteit is om de transformatie te ondersteunen richting een efficiëntere bedrijfsvoering van de sector. VNG en Rijk stellen gezamenlijk criteria vast op basis waarvan een onafhankelijke commissie de herstructureringsplannen gaat beoordelen. Hoewel het nog niet volledig duidelijk is wanneer deze herstructureringsplannen ingediend moeten worden, is het BAR regiebureau Wsw (de klantmanagers Wsw werkzaam zijn in BAR verband) druk bezig met een structureel haalbaar herstructureringsplan voor de Wsw in alle drie de gemeenten. De oorspronkelijke deadline was 31 december 2011, maar de communicatie hieromtrent is angstvallig stil, waardoor een verschuiving van deze datum als reëel wordt geacht.

Naast uitvoering van nieuwe maatregelen, zoals de huishoudentoes, moeten nieuwe instrumenten worden voorbereid zoals loondispensatie en beschut werken (toegangtoets, loonwaardemeting, verdien capaciteit, verordening). Ook de uitvoering moet in kaart worden gebracht. Dit zal gevolgen hebben voor de werkwijze en de organisatie. Bovenlokale samenwerking is daarbij een aandachtspunt. Een deel van de nieuwe maatregelen wordt al meegenomen in het wijzigingsvoorstel WWB 2012. Naar verwachting wordt de wetwijziging binnen twee maanden door het parlement aangenomen. De invoering van de wetwijziging staat gepland voor 1 januari 2012. De BAR gemeenten zijn hard bezig om alles te regelen voor een tijdige invoering van de wetwijziging.

De invoering van de Wet werken naar vermogen vormt de directe aanleiding om tegelijkertijd een onderzoek naar de vorming van een gemeenschappelijke BAR sociale dienst te starten. Een efficiënte uitvoering van de Wet werken naar vermogen vraagt om een andere schaal van opereren. Daarom zal onderzocht worden of door de sociale dienst van Barendrecht en die van het samenwerkingsverband tussen Albrandswaard en Ridderkerk samen te voegen een passende schaal kan worden gevormd. Uiteraard wordt u als raad geïnformeerd over de voortgang van dit onderzoek.

Begeleiding AWBZ

De activiteiten die onder de extramurale AWBZ -functie begeleiding vallen, worden onder de compensatieplicht van de Wmo gebracht. Naast de extramurale begeleiding wordt ook een deel van de hulpmiddelen uit de AWBZ overgedragen naar de gemeente. Hetzelfde geldt voor de maatregelen 'inloop GGZ' en het 'kortdurend verblijf'. De Wmo wordt in verband met de decentralisatie van de bovengenoemde taken gewijzigd.

De gemeente is vanaf 2013 verantwoordelijk voor die mensen die voor het eerst of opnieuw een beroep doen op begeleiding. De gemeente is vanaf 2014 verantwoordelijk voor alle mensen die in aanmerking komen voor begeleiding. Uitgangspunt is dat gemeenten minimaal een jaar voorbereidingstijd krijgen.

De gemeenten gebruiken de tweede helft van 2011 om te onderzoeken welke beleidskeuzes gemaakt moeten worden. In 2012 kan dan eventueel een aanbesteding plaats vinden of subsidieafspraken worden gemaakt. Afhankelijk van de wetwijziging in de AWBZ c.q. de Wmo en de gemaakte beleidskeuzes wordt de Wmo verordening aangepast. De kanteling wordt daarom in samenhang met deze decentralisaties uitgevoerd. Het kader wordt geschetst in de bijgevoegde startnotitie Decentralisatie Begeleiding BAR.

Jeugdzorg

Het kabinet stelt dat de effectiviteit van de jeugdzorg verbeterd dient te worden. Gemeenten worden wettelijk verantwoordelijk voor de uitvoering. Uitgangspunt hierbij is dat gemeenten als eerste overheid het beste een integrale aanpak kunnen realiseren.

De decentralisatie van de jeugdzorg wordt op projectbasis in BAR verband aangepakt. Het project wordt onderverdeeld in subprojecten. Het resultaat is dat de BAR gemeenten op 1 januari 2014 klaar zijn om de nieuwe taken uit te voeren. Vanaf dat moment zijn de gemeenten, naast de reeds door hen uitgevoerde jeugdgezondheidszorg en het preventief jeugdbeleid (waar taken als informatie en advies, signalering, licht ambulante hulpverlening en de coördinatie van zorg deel van uitmaken), ook verantwoordelijk voor hulpverlening aan jeugd die nu vallen onder:

- de toegangstaken voor de geïndiceerde jeugdzorg,
- de ambulante jeugdzorg,
- de open residentiële zorg,
- de pleegzorg,
- de crisishulp,
- het justitieel kader: jeugdreclassering, jeugdbescherming,
- de zorg voor licht verstandelijk gehandicapten (lvg),
- de jeugd-ggz,
- de gesloten jeugdzorg.

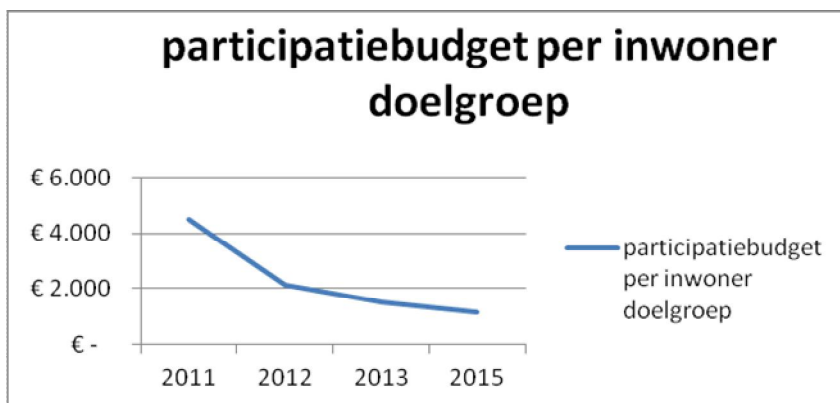
Financiën

Nog niet alle financiële gevolgen van de drie decentralisaties zijn al bekend. Per decentralisatie wordt kort toegelicht welke gegevens er op dit moment bekend zijn.

Werken naar vermogen (WWNV)

Ontwikkeling budget re-integratie

Het beschikbare budget voor re-integratie van de nieuwe doelgroep zal zich in ieder geval tot 2015 negatief ontwikkelen. In bijgaand schema een overzicht van het gemiddelde beschikbare budget per inwoner van de doelgroep.

Sociale werkvoorziening

De uitvoeringsorganisaties voor de sociale werkvoorziening zitten in een omvangrijk veranderingsproces. De financiële druk wordt opgevoerd door het verminderen van de rijksbijdrage per persoon. Ook het financiële risico voor gemeenten is groot omdat de taakstelling naar beneden is bijgesteld. Door de snelle afbouw van de taakstelling door het Rijk (waarmee de financiën terug lopen) en minder snel verloop in de geplaatste Sw-populatie, is scheefgroei ontstaan. Het financiële risico van de verminderde taakstelling ligt bij de gemeenten.

Begeleiding AWBZ

Het Rijk zal voor de uitvoering van de Begeleiding een bedrag naar het gemeentefonds overhevelen. Deze bijdrage is inclusief het bijbehorende vervoer en de begeleiding voor de jeugd. Het over te hevelen bedrag staat nog niet vast. Het bedrag is gebaseerd op de uitgaven in 2010. Op dit bedrag worden een aantal correcties toegepast voor maatregelen die de komende twee jaar genomen worden. Op het totale geïndexeerde budget dat wordt overgeheveld in 2013 en 2014 wordt een decentralisatiekorting toegepast van 5%. Het budget voor de hulpmiddelen wordt gebaseerd op de uitgaven in het jaar 2011 inclusief indexering.

Het invoeringsbudget voor de decentralisatie Begeleiding is voor de BAR gemeenten:

Barendrecht	€ 130.000 (2012) en € 89.000 (2013)
Albrandswaard	€ 81.063 (2012) en € 59.452 (2013)
Ridderkerk	<u>€ 124.000 (2012)</u> en <u>€ 83.300 (2013)</u>
Totaal	€ 335.063 € 231.752

Jeugdzorg

Voor de invoering van de decentralisatie jeugdzorg ontvangen de gemeenten invoeringsmiddelen. Naar verwachting ontvangt elke gemeente structureel €8.000 plus €2,- voor elke jeugdige inwoner tot 17 jaar. Daarnaast is er een bedrag van €100.000 beschikbaar voor de gehele stadsregio.

De totale budgetten voor de uitvoering van de jeugdzorg zijn nog niet bekend.

Implementatie en uitvoering

Zoals hierboven al vermeld is wordt de implementatie en uitvoering door middel van een brede aanpak benaderd. Door de projectstructuur wordt een samenhangende aanpak op de onderwerpen geborgd. Verder is de frequentie van de overleggen tussen de betrokken wethouders van de BAR gemeenten sinds september verhoogd van maandelijks naar tweewekelijks.

De beginpunten van het implementatie- en uitvoeringstraject van de drie decentralisaties zijn uitgewerkt in een drietal startnotities. Deze startnotities zijn als bijlage bijgevoegd bij deze

raadsinformatiebrief. Elke startnotitie bevat een planning waarmee de implementatie tegen de tijd wordt weggezet.

U wordt periodiek geïnformeerd over de voortgang van de implementatie van de drie decentralisaties. In het eerste kwartaal van 2012 wordt in BAR verband een bijeenkomst georganiseerd om de raden over de voortgang te informeren. Wij verwachten u dan te kunnen informeren over de belangrijke beleidskeuzes die in deze fase van het proces voor liggen. De implementatie en uitvoering van de drie decentralisaties is immers een omvangrijke klus die de BAR gemeenten alleen door nauwe samenwerking kunnen realiseren. Vergaande samenwerking op alle niveaus, inclusief de raden, is nodig om dit proces tot een goed resultaat te leiden.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk
de secretaris, de burgemeester,

Mw. M.H.J.C. Nienhuis-van Doremaele mw. A. Attema